

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Вищого навчального закладу
Укоопспілки «Полтавський
університет економіки і торгівлі»
18 квітня 2019 року № 88-Н
Форма № П-2.04

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»**

Факультет харчових технологій, готельно-ресторанного та
туристичного бізнесу
Кафедра туристичного та готельного бізнесу

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

_____ Г. П. Скляр
(підпис)

«_____» _____ 20__ р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Демографічні ресурси
туризму»**

Освітня програма/спеціалізація	«Туризм» <i>(назва)</i>
Спеціальність	242 Туризм <i>(код, назва спеціальності)</i>
Галузь знань	24 Сфера обслуговування <i>(код, назва галузі знань)</i>
ступінь вищої освіти	Бакалавр <i>(бакалавр, магістр, доктор філософії)</i>

Укладач програми:

Логвин М. М., к. геогр. н., доцент кафедри туристичного та готельного бізнесу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», доцент

Робоча програма схвалена та
рекомендована до використання в
освітньому процесі на засіданні кафедри
туристичного та готельного бізнесу
Протокол засідання кафедри
від 24 грудня 2019 р., № 6

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми спеціальності
«Туризм» ступеня бакалавр

_____ Ю. В. Карпенко
(підпис)

ЗМІСТ

Розділ 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни	4
Розділ 2 Перелік компетентностей та програмні результати навчання з навчальної дисципліни.....	5
Розділ 3. Програма навчальної дисципліни	7
Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни	8
Розділ 5. Система поточного та підсумкового контролю знань студентів	18
Розділ 6. Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу	23
Розділ 7. Рекомендовані джерела інформації	24

Розділ 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни

Таблиця 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни
«Демографічні ресурси туризму»

1. Місце в структурно-логічній схемі підготовки – після вивчення навчальних дисциплін: – Організація туризму (Основи туризмознавства); – Географія туризму. Рекреаційні комплекси світу. – Географія туризму. (Рекреаційні комплекси світу. Географія туризму) – Спеціалізований туризм (Сільський зелений)
2. Кількість кредитів за ЄКТС – 3.
3. Кількість модулів – 2.
4. Вибіркова у відповідності до навчального плану
5. Курс – 4
6. Семестр – 8
7. Кількість годин: – загальна кількість: 8 семестр – 90
– лекції: 8 семестр – 16
– практичні заняття: 8 семестр – 20
– самостійна робота: 8 семестр – 54
– вид підсумкового контролю – ПМК (залік), 8 семестр

Розділ 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання з навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Демографічні ресурси туризму» є формування знань, умінь і навичок студентів, необхідних для виявлення особливостей впливу соціально-демографічних чинників на розвиток сучасного туризму.

Завдання дисципліни:

дослідження загальної демогеографічної ситуації у світі й Україні;
дослідження демографічних процесів як фактору зростання показників розвитку туризму;

простежування тенденцій зміни туристської рухливості залежно від віку, статі та сімейного стану;

врахування поведінкових та життєдіяльнісних характеристик населення на формування попиту на туристичний продукт;

вивчення ролі трудових ресурсів у туризмі;

прогнозування перспективного розвитку сфери туризму в конкретному регіоні чи країні в цілому на основі демографічної статистики.

Таблиця 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання

№ з/п	Компетентності, якими повинен оволодіти студент	Програмні результати навчання
	<i>Загальні компетентності</i>	
1	здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного	знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук (ПР02)

№ з/п	Компетентності, якими повинен оволодіти студент	Програмні результати навчання
	відпочинку та ведення здорового способу життя (K02)	
2	здатність діяти соціально відповідально та свідомо (K03);	
3	здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу (K04)	
4	прагнення до збереження навколишнього середовища (K05)	аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території (ПР05)
5	здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (K06)	знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук (ПР02)
6	здатність працювати в міжнародному контексті (K07)	
7	навички використання інформаційних та комунікаційних технологій (K08)	аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території (ПР05)
8	навички міжособистісної взаємодії (K12)	застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів (ПР06)
	<i>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</i>	
9	знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності (K15)	
10	здатність аналізувати рекреаційно-туристичний	аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території

№ з/п	Компетентності, якими повинен оволодіти студент	Програмні результати навчання
	потенціал територій (K17)	(ПР05)
11	здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління (K18)	
12	розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів (K19)	
13	розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного (K20)	застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг (ПР12)
14	здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал (K24)	

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни «Демографічні ресурси туризму» укладена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності «Туризм» освітня програма «Туризм», затвердженої наказом по університету від 22 березня 2019 р., № 60.

Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни навчальної дисципліни

Таблиця 4. Тематичний план навчальної дисципліни «Демографічні ресурси туризму»

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Назва теми та питання практичного заняття	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Інформаційні джерела (порядковий номер за переліком)
<i>Модуль 1. Теоретико-методологічні засади дослідження демографічних ресурсів туризму</i>			
Тема 1. Теоретичні основи демографічних досліджень в туризмі 1. Структура системи знань про народонаселення. Закони народонаселення. 2. Основні поняття і категорії. 3. Основні демографічні проблеми сучасного світу і завдання демографічної науки.	Тема 1. Теоретичні основи демографічних досліджень в туризмі Семінарське заняття 1. 1. Структура системи знань про народонаселення. Закони народонаселення. 2. Основні поняття і категорії. 3. Основні демографічні проблеми сучасного світу і завдання демографічної науки.	Законспектувати основні положення Закону України “Про Єдиний демографічний реєстр...”. На основі статистичних даних проаналізувати динаміку чисельності населення світу (за континентами) і України. Побудувати графіки, зробити висновки	1; 6; 14; 20; 23-27; 32; 35; 38; 40
Тема 2. Роль демографічного фактора у розвитку туризму. 1. Вплив туризму на життя	Тема 2. Роль демографічного фактора у розвитку туризму. Семінарське заняття 2 1. Вплив туризму на життя	Завдання 1. Дослідити динаміку чисельності населення України як туристського потенціалу.	1; 3; 23-27; 32; 40

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Назва теми та питання практичного заняття	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Інформаційні джерела (порядковий номер за переліком)
сучасного суспільства. 2. Соціо-демографічні чинники розвитку туризму. 3. Урбанізація та її взаємозв'язок з туризмом. 4. Національний, етнічний і релігійний склад населення, їх роль в туризмі.	сучасного суспільства. 2. Соціо-демографічні чинники розвитку туризму. 3. Статеві-вікова структура населення як чинник розвитку туризму. 4. Урбанізація та її взаємозв'язок з туризмом. 5. Національний, етнічний і релігійний склад населення, їх роль в туризмі. 6. Демографічні зміни і основні тенденції в розвитку туризму.	Використовуючи статистичні дані «Статистичного щорічника України за 202. рік» побудувати графік динаміки чисельності населення України (всього, міське, сільське). Завдання 2. Побудувати графік динаміки чисельності населення України за період 1990-2020 рр. Зробити висновки.	
Тема 3. Сучасні тенденції демографічного розвитку. Відтворення населення як єдність демографічних процесів 1. Джерела інформації про демографічні ресурси. 2. Переписи в сучасному	Тема 3. Сучасні тенденції демографічного розвитку. Відтворення населення як єдність демографічних процесів. Семінарське заняття 3 1. Поняття про відтворення населення. Демографічні	Завдання 1. Згрупуйте країни світу за тривалістю здорового життя. Зробіть висновок про взаємозв'язок туризму і тривалістю життя. Завдання 2. Письмово перелічіть найбільші міста і міста-мільйонери з їх	1; 2-5; 14; 16; 19; 20; 24; 26; 38; 43; 45

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Назва теми та питання практичного заняття	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Інформаційні джерела (порядковий номер за переліком)
світі, їх значення. 3. Обстеження населення та їх класифікація. 4. Облік демографічних подій.	революції і їх зміст. 2. Взаємозв'язок демографічного і соціально-економічного розвитку. 3. Народжуваність і смертність у демографічному вимірі. Екзогенні і ендегенні причини смертності. 4. Вплив рівня соціально-економічного розвитку території на здоров'я, тривалість життя, і туристичну мобільність населення. 5. Здоров'я населення. Туризм і його вплив на здоровий спосіб життя суспільства.	найбільш відомими туристичними пам'ятками (по країнах). Завдання 3. Використовуючи показники шлюбності, розлучуваності, сімейної структури населення країн світу доведіть їх взаємозв'язок з туризмом. Покажіть місце України в цих показниках.	
Тема 4. Демографічна політика та її вплив на сферу туризму 1. Демографічна політика як передумова розвитку	Тема 4. Демографічна політика та її вплив на сферу туризму Семінарське заняття 4. 1. Демографічна політика як передумова розвитку туризму.	Завдання 1. Щастя в подорожах? Використовуючи дані Міжнародного індексу щастя згрупуйте країни світу на дві	1-5; 11; 12; 14; 16; 19; 20; 22; 24-27; 30; 33; 34; 37; 38

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Назва теми та питання практичного заняття	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Інформаційні джерела (порядковий номер за переліком)
туризму. 2. Особливості демографічної політики в окремих країнах світу, Європи і Україні: загальні і відмінні риси. 3. Суть ідеї світової політики населення. Теорія “золотого” мільярда. 4. Міграції і міграційна політика. Відмінність міграцій від туризму. 5. Законодавство країн відносно регулювання зовнішніх і внутрішніх міграцій населення. Біженці і безпека в туризмі. 6. Соціально-демографічне прогнозування людських ресурсів туризму. Основні методи демографічного	Основні методи демографічної політики. 2. Особливості демографічної політики в окремих країнах світу, Європи і Україні: загальні і відмінні риси. 3. Суть ідеї світової політики населення. Теорія “золотого” мільярда. 4. Міграції і міграційна політика. Основні міграційні потоки у світі і в Україні. Відмінність міграцій від туризму. 5. Законодавство країн відносно регулювання зовнішніх і внутрішніх міграцій населення. Проблема біженців у світі. Біженці і безпека в туризмі. 6. Соціально-демографічне	групи: щасливі і нещасливі. Вкажіть причини «нещастя» нещасливих. Доведіть, чи існує взаємозв’язок туризму і щасливого життя. Завдання 2. За допомогою інформаційних джерел дайте характеристику ОЕСР, що асоціюється із сукупністю країн “золотого” мільярда. Перелічіть країни, які входять до цієї організації.	

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Назва теми та питання практичного заняття	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Інформаційні джерела (порядковий номер за переліком)
прогнозування в туризмі.	прогнозування людських ресурсів туризму. Основні методи демографічного прогнозування в туризмі.		
<i>Модуль 2. Демографічні ресурси туризму: характеристика та регіональні особливості</i>			
Тема 5. Демографічні ресурси туризму Європейського регіону та їх характеристика 1. Загальний огляд демографічних ресурсів туризму Європи. 2. Демографічні ресурси туризму країн Західної Європи : Франції, Німеччини, Швейцарії, Австрії. 3. Демографічні ресурси туризму країн Південної Європи.	Тема 5. Демографічні ресурси туризму Європейського регіону та їх характеристика. Семінарське заняття 4 1. Загальний огляд демографічних ресурсів туризму Європи. 2. Демографічні ресурси туризму країн Західної Європи : Франції, Німеччини, Швейцарії, Австрії. Характеристика населення країн-карликів регіону 3. Демографічні ресурси туризму країн Південної	Завдання 1. Скласти слайд-презентацію про населення країни Європи (на вибір) за такою схемою: - загальні відомості про населення країни; - регіональний (адміністративно-територіальний) устрій з переліком великих міст – туристичних центрів; - коротка характеристика основних агломерацій країни і міст-“мільйонерів”; - регіональні особливості	3; 4; 6; 7; 9; 10; 15; 16; 26; 31

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Назва теми та питання практичного заняття	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Інформаційні джерела (порядковий номер за переліком)
4. Демографічні ресурси туризму країн Північної Європи. 5. Демографічні ресурси туризму країн Центральної і Східної Європи. 6. Україна на карті населення Європи.	Європи. 4. Демографічні ресурси туризму країн Північної Європи. 5. Демографічні ресурси туризму країн Центральної і Східної Європи. 6. Вплив релігійного чинника на відтворення населення в країнах Європи. 7. Україна на карті населення Європи.	демографічних процесів і їх вплив на розвиток туристичної індустрії; - характеристика і структура туристичних потоків країни, туристичне сальдо; порахувати питому вагу туристів від населення країн регіону.	
Тема 6. Демографічні ресурси туризму Азійсько-Тихокеанського регіону та їх характеристика 1. Загальний огляд демографічних ресурсів туризму Азіатського регіону. 2. Демографічні ресурси	Тема 6. Демографічні ресурси туризму Азійсько-Тихокеанського регіону та їх характеристика Семінарське заняття 6 1. Загальний огляд демографічних ресурсів туризму Азіатського регіону. 2. Демографічні ресурси	Завдання 1. Скласти слайд-презентацію про населення країн Азійсько-Тихокеанського регіону (на вибір) за наступною схемою: - загальні відомості про населення країни; - регіональний (адміністративно-	4; 6; 7; 15; 26

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Назва теми та питання практичного заняття	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Інформаційні джерела (порядковий номер за переліком)
туризму країн Північно-східної Азії і Південно-східної Азії. 3. Особливості відтворення демографічних ресурсів туризму в Китаї. 4. Демографічні ресурси туризму країн Центральної, Південної і Західної Азії. 5. Демографічні ресурси туризму країн Близького Сходу. Особливості відтворення демографічних ресурсів туризму в Індії. 6. Демографічні ресурси туризму Австралії і Нової Зеландії. 7. Демографічні ресурси туризму країн Полінезії, Меланезії і Мікронезії.	туризму країн Північно-східної Азії і Південно-східної Азії. 3. Особливості відтворення демографічних ресурсів туризму в Китаї. 4. Демографічні ресурси туризму країн Центральної, Південної і Західної Азії. 5. Демографічні ресурси туризму країн Близького Сходу. Особливості відтворення демографічних ресурсів туризму в Індії. 6. Демографічні ресурси туризму Австралії і Нової Зеландії. 7. Демографічні ресурси туризму країн Полінезії, Меланезії і Мікронезії. Демографічні ресурси туризму дрібних островів Океанії на	територіальний) устрій з переліком великих міст – туристичних центрів; - коротка характеристика основних агломерацій країни і міст-“мільйонерів”; - регіональні особливості демографічних процесів і їх вплив на розвиток туристичної індустрії; - характеристика і структура туристичних потоків країни, туристичне сальдо; порахувати питому вагу туристів від населення країн регіону	

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Назва теми та питання практичного заняття	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Інформаційні джерела (порядковий номер за переліком)
	туристичній карті.		
Тема 7. Демографічні ресурси туризму Американського регіону та їх характеристика 1. Загальний огляд демографічних ресурсів туризму Американського регіону. 2. Демографічні ресурси туризму країн Північної Америки. 3. Демографічні ресурси туризму США. 4. Демографічні ресурси туризму країн Південної Америки. 5. Демографічні ресурси туризму Центральної Америки. Демографічні ресурси туризму країн		Завдання 1. Скласти слайд-презентацію про населення країни Америки і Карибського басейну (на вибір) за наступною схемою: - загальні відомості про населення країни; - регіональний (адміністративно-територіальний) устрій з переліком великих міст – туристичних центрів; - коротка характеристика основних агломерацій країни і міст-“мільйонерів”; - регіональні особливості демографічних процесів і їх вплив на розвиток туристичної індустрії; - характеристика і структура	4; 6; 7; 15; 26

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Назва теми та питання практичного заняття	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Інформаційні джерела (порядковий номер за переліком)
Карибського басейну		туристичних потоків країни, туристичне сальдо; поррахувати питому вагу туристів від населення країн регіону	
Тема 8. Демографічні ресурси туризму України та їх характеристика 1. Чисельність населення України і її динаміка. Тривалість життя в Україні і туристична мобільність. Лікувально-оздоровчий туризм і його вплив на відтворення населення. 2. Сучасна демографічна ситуація в Україні і шляхи вирішення основних демографічних проблем. 3. Етнічний і національний склад населення України і	Тема 8. Демографічні ресурси туризму України та їх характеристика. Семінарське заняття 7 1. Чисельність населення України і її динаміка. Тривалість життя в Україні і туристична мобільність. Лікувально-оздоровчий туризм і його вплив на відтворення населення. 2. Сучасна демографічна ситуація в Україні і шляхи вирішення основних демографічних проблем. Природний рух населення і	Завдання 1. Побудувати графік динаміки кількості зареєстрованих шлюбів і розлучень. Завдання 2. Побудувати графік співвідношення зареєстрованих шлюбів і розлучень в Україні. Зробити письмовий аналіз шлюбності і розлучуваності в розрізі регіонів. Завдання 3. Побудувати графік динаміки туристичних потоків в Україні	6; 8; 10; 11; 13; 15; 17-21; 29; 31; 32; 36; 39; 43; 51

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Назва теми та питання практичного заняття	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Інформаційні джерела (порядковий номер за переліком)
його вплив на туристичну діяльність в Україні. 4. Етнічний і етнографічний туризм в Україні. 5. Міграції в Україні і відтворення населення. Регіональні особливості внутрішнього туризму в Україні. 6. Зайнятість населення у сфері туризму. Вплив соціально-економічного розвитку країни на динаміку туристичних показників.	його регіональні особливості. Динаміка народжуваності в Україні. 3. Етнічний і національний склад населення України і його вплив на туристичну діяльність в Україні. Субетноси українського народу. 4. Етнічний і етнографічний туризм в Україні. 5. Міграції в Україні і відтворення населення. Регіональні особливості внутрішнього туризму в Україні. 6. Зайнятість населення у сфері туризму. Вплив соціально-економічного розвитку країни на динаміку туристичних показників		

Розділ 5. Система поточного та підсумкового контролю знань

Система поточного і підсумкового контролю має за мету оцінювання рівня сформованості тих чи інших компетентностей та досягнення програмних результатів навчання за навчальною дисципліною «Демографічні ресурси туризму».

Компетентність як інтегрований результат індивідуальної навчальної діяльності студентів, формується на основі оволодіння ними змістовими (знання), процесуальними (уміння) і мотиваційними компонентами, його рівень виявляється в процесі оцінювання. Визначення рівня сформованості дисциплінарних компетентностей (результатів навчання) здійснюється за: певним розділом (темою) робочої програми навчальної дисципліни; практичними заняттями (контрольна робота, перевірка та захист індивідуального завдання, тестування тощо).

Об'єктами контролю є: робота студентів на лекціях, практичних, заняттях, якість та своєчасність виконання індивідуальних і домашніх завдань, поточних модульних робіт. Контрольні заходи здійснюються науково-педагогічними працівниками і включають поточний і підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється при проведенні лекцій, практичних, перевірки виконання індивідуальних і домашніх завдань та має на меті перевірку рівня засвоєння студентом навчального матеріалу навчальної дисципліни та оцінювання набутих компетентностей.

Під час проведення лекцій застосовуються такі методи контролю, як усне опитування студентів з питань, визначених планом лекцій та пов'язаних з матеріалом попередніх лекцій, дискусійне обговорення проблемних питань з теми лекції та інше.

При проведенні практичних занять – контроль здійснюється при розв'язуванні окремими студентами біля дошки та «малими групами» комплексу практичних задач і проблемних ситуацій та інше.

Поточний контроль виконання студентами індивідуальних і домашніх завдань здійснюється за допомогою перевірки науково-педагогічним працівником результатів розв'язання ситуаційних завдань.

Поточний контроль, який застосовується під час проведення

поточних модульних робіт, здійснюється при перевірці виконання відповідних тестів в письмовій формі або за допомогою відповідного програмного забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу, при перевірці виконання практичних ситуацій в письмовій формі тощо.

Підсумкове оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни здійснюється у формі підсумкового модульного контролю (ПМК, екзамен).

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни при формі контролю у формі екзамену (ПМК) дорівнює сумі всіх балів, отриманих за поточну успішність, виконання поточних модульних робіт та екзамен.

З метою мотивації студентів до активного та якісного виконання усіх видів навчальної роботи протягом семестру до загальної підсумкової оцінки можуть бути додані бали у розмірі до 10 % від загальної підсумкової оцінки, коефіцієнт мотивації (0,1). Мотивація студентів застосовується за умови виконання ними всіх видів навчальної роботи, які передбачені робочим навчальним планом підготовки студентів і робочою програмою з навчальної дисципліни незалежно від результатів виконання.

Застосування та конкретне значення коефіцієнту мотивації пізнавальної діяльності студентів визначається науково-педагогічним працівником кафедри враховуючи активність студента при вивченні навчальної дисципліни (відвідування навчальних занять, виконання видів навчальної діяльності, виконання поточних модульних робіт, участь у науково-дослідній роботі тощо).

Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни не може перевищувати 100 балів.

Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Таблиця 5. Розподіл балів, що отримують студенти за результатами вивчення навчальної дисципліни «Демографічні ресурси туризму»

Назва модулю, теми	Вид навчальної роботи								Кількість балів
	відвідування	захист виконаного домашнього завдання	обговорення матеріалу занять	виконання навчальних завдань	доповіді з рефератами та їх обговорення	тестування	контрольна робота на занятті	наукова робота	
<i>Модуль 1. Теоретико-методологічні засади дослідження демографічних ресурсів туризму</i>									
Тема 1. Теоретичні основи демографічних досліджень в туризмі.	2	1	1	1	2	1	1	2	10
Тема 2. Роль демографічного фактору у розвитку туризму.	2	1	1	1	2	1	1	2	10
Тема 3. Сучасні тенденції демографічного розвитку. Відтворення населення як єдність демографічних процесів.	2	1	1	1	2	1	1	2	10
Поточний контроль									10
Тема 4. Демографічна політика та її вплив на сферу туризму	2	1	1	1	2	1	1	2	10
<i>Модуль 2. Демографічні ресурси туризму: характеристика та регіональні особливості</i>									
Тема 5. Демографічні ресурси туризму Європейського регіону та їх характеристика	2	1	1	1	2	1	1	2	10

Назва модулю, теми	Вид навчальної роботи								Кількість балів
	відвідування	захист виконаного домашнього завдання	обговорення матеріалу занять	виконання навчальних завдань	доповіді з рефератами та їх обговорення	тестування	контрольна робота на занятті	наукова робота	
Тема 6. Демографічні ресурси туризму Азійсько-Тихокеанського регіону та їх характеристика	2	2	-	1	2	1	1	2	10
Тема 7. Демографічні ресурси туризму Американського регіону та їх характеристика	2	1	1	1	2	1	1	2	10
Тема 8. Демографічні ресурси туризму України та їх характеристика	2	1	1	1	2	1	1	2	10
Поточний контроль									10
Підсумковий контроль	Залік (ПМК)								40
Разом									100

Таблиця 6. Шкала оцінювання знань студентів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни «Демографічні ресурси туризму»

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Таблиця 7. Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни «Демографічні ресурси туризму»

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	1. Участь в конкурсах на кращого знавця дисципліни: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	6
	2. Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності	6
2. Науково-дослідна	1. Участь в наукових гуртках	6
	2. Участь в конкурсах студентських робіт: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	6
	3. Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	6
Разом*		30

За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 30 балів.

Розділ 6. Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу

1. Загальне програмне забезпечення, до якого входить пакет програмних продуктів Microsoft Office.

2. Спеціалізоване програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу з навчальної дисципліни, яке включає перелік конкретних програмних продуктів – відсутнє

Розділ 7. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Аксьонова С.Ю. Соціальні очікування і установки щодо демографічної поведінки: гендерні відмінності / С. Ю. Аксьонова // Демографія та соціальна політика. – 2011. – №2 (16). – С. 52-61.
2. Андреева О.В. Фізична рекреація різних груп населення: [монографія] / О.В.Андреева. – К.: ТОВ «НВП Поліграфсервіс», 2014. – 280 с.
3. Антонова Н.Л. Демография: учеб.-метод. пособие / Н. Л. Антонова; М-во образования и науки Рос. Федерации, Урал. федер. ун-т. – Екатеринбург : Изд-во Урал. ун-та, 2014. – 154 с.
4. Бейдик О.О. Факторний аналіз формування потоків в'їзного туризму України / О. О. Бейдик, Н. О. Новосад. – Український географічний журнал. – 2012. – № 1. – С. 44-49.
5. Бэрд В. Мировое население / Бэрд В.; пер. с англ. Л. Киришанской. – М.: Книжный Клуб Книговек, 2014. – 192 с.
6. Бьюкенен П. Дж. Смерть Запада. Пер. с англ. А. Башкирова. – М.: ООО “Издательство АСТ”; СПб.: Terra fantastica, 2003. – 444 с.
7. Восток на востоке, в России и на Западе: трансграничные миграции и диаспоры / Науч. и литер. ред. С. Панарин. – СПб., Нестор-История, 2016. – 304 с.
8. Верещагина А. В. Демография / А. В. Верещагина. – М.: Дашков и Ко, Наука-Спектр - Москва, 2011. – 256 с.
9. Геєць В.М. Наслідки демографічних викликів для економічного зростання в Україні / В.М. Геєць // Демографія та соціальна економіка. – 2011. – №1 (15). – С. 3-23.
10. Глобальная стратегия ВОЗ “Здоровье 21 – здоровье для всех в 21-ом столетии” // Европейская серия “Здоровье для всех”. – №5. – ВООЗ, Копенгаген, 1998. – 44 с.
11. Гриценко А.А. Провинциальное пространство России и Украины: этнокультурное поле и трансформация идентичности (методологические основы) / А.А. Гриценко, М.П. Крылов // Российская глубинка – модели и методы изучения. Сборник статей. Отв. ред. С.С. Артоболевский. – М.: Эслан, 2012. – С. 72-90.
12. Демографічні чинники бідності / За ред. Е. М. Лібанової. –

Київ: Ін-т демографії та соц. досліджень НАНУ, 2009. – 184 с.

13. Джаман В.О. Регіональні системи розселення: демогеографічні аспекти. – Чернівці: Рута, 2003. – 392 с.

14. Дорошенко Л.С. Демографія: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – К.: МАУП, 2005. – 112 с.

15. Исламов С.И. Биосоциальное развитие человека. Демографический и социальный переходы / С.И. Исламов. – Душанбе: МН "Дониш", 2019. – 288 с.

16. Капица С. П. Общая теория роста человечества / С.П. Капица. – М., 2009. – 120 с.

17. Клупт М. Демография регионов Земли / М. Клупт. – СПб., 2008. – 247 с.

18. Логвин М.М. Суспільно-демогеографічні чинники розвитку суспільства / М.М. Логвин // Модернізація туризмознавства: теорія і практика партнерства: монографія / За ред. Г.П. Скіяра. – Полтава: ПУЕТ, 2015. – С. 100-112.

19. Махорін Г.Л. Основи демографії. Курс лекцій / Г.Л. Махорін. – Житомир: Вид-во "Волинь", 2009. – 96 с.

20. Медков В. М. Введение в демографию / В.М. Медков. – М.: Академический Проект, Фонд "Мир, 2006. – 432 с.

21. Муромцева Ю. И. Демографія / Ю. И. Муромцева. – К.: Кондор, 2008. – 300 с.

22. Немець Л.М. Соціально-демографічні та історико-культурні фактори розвитку туризму / Л.М. Немець, К.Ю. Сегіда, Н.В. Моштаківа // Культура народів Причорномор'я. – 2009. – № 176. – С.145-147.

23. Пангелова Н.Е. Гендерные особенности организации рекреационного туризма / Н.Е. Пангелова, Б.П. Пангелов // VII Твердовские чтения: сб. мат. Международной научно-практ. конференции (туризм, краеведение, рекреация, экология, образование). – Краснодар, 2015. – С. 247-250.

24. Пангелова Н. Демографічні аспекти організації рекреаційно-туристичної діяльності / Н. Пангелова, Б. Пангелов. // Спортивний вісник Придніпров'я. – 2015. – № 2. – С. 142-145.

25. Пестушко В. Ю. Демографічні передумови розвитку міжнародного туризму в країнах різного типу / В. Ю. Пестушко // Географія та туризм: Науковий збірник / Ред. кол.: Я.Б. Олійник (відпов. ред.) та ін. – К.: Альтерпрес, 2010. – Вип. 23. – С. 112-116.

26. Рунова Т. Г. Демографія / Т. Г. Рунова. – М.: МГИУ, 2007. – 136 с.
27. Садовникова Ю. Ю. Региональная дифференциация процессов управления демографическим развитием / Ю. Ю. Садовникова, Л. Н. Тимейчук // Экономические науки. – 2011. – № 3. – С. 216-220.
28. Щербаков А. И. Основы демографии: учебное пособие для вузов / А. И. Щербаков, М. Г. Мдинарадзе. – М.: Академический Проект, Культура, 2005. – 208 с.

Додаткові

29. Азимов А. Народы и расы. Ген, мутация и эволюция человека / А. Азимов, У. Бойд. – М.: ЗАО Центрполиграф, 2005. – 206 с.
30. Барановський В.А. Україна. Медико-демографічні проблеми. – К.: Центр екологічної освіти та інформації, 2000. – 116 с.
31. Белов А.И. Кризис мира. – М.: ООО «Издательство «Пилигримм-Пресс», 2003. – 336 с.
32. Голік Ю.С. Сучасна екологічна і медико-демографічна ситуація на Полтавщині // Екологічний вісник. – 2004. – №11-12. – С. 16-18.
33. Дудник І.М. Працересурсний потенціал Полтавщини: суспільно-географічний аспект / І.М. Дудник, М.М. Логвин. – Полтава: ПІБ МНТУ, 2004. – 163 с.
34. Логвин М.М. Концепція “золотого мільярда” в контексті глобальних процесів / М.М. Логвин, І.М. Дудник, П.В. Шуканов // Україна: географічні проблеми сталого розвитку. Зб. наук. праць. В 4-х т. К.: ВГЛ Обрії, 2004. – Т. 3. – С. 8-10.
35. Логвин М.М. Безпека туризму та сучасна міграція в Європі / М.М. Логвин, Ю.М. Самченко // Мат-ли Всеукр. наук.-практ. конф. “Освітні й наукові виміри географії”, 25-26 квітня 2016 року / відп. ред. С.М Шевчук. – Полтава: ТОВ “Асмі”, 2016. – С. 258-261.
36. Логвин М.М. Демографічна поведінка населення і злочинність як наслідок суспільно-духовних негараздів / М.М. Логвин, І.В. Литовченко, Л.М. Кушнір // Матеріали I Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції “Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації”: Зб. наук. праць. – Переяслав-Хмельницький, 2015. – Вип. 1. – С. 15-21.
37. Логвин М.М. Демографічні перспективи Європи в контексті

теорії “золотого мільярда” / М.М. Логвин // Мат-ли Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю “Перспективи суспільно-політичного та соціально-економічного розвитку України: виклики ХХІ століття”, (Полтава, 12 червня 2013 року). – Полтава: ПІБ МНТУ, 2013. – С. 10-17.

38. Логвин М.М. Міжнародний індекс щастя: суспільно-демографічний вимір / М.М. Логвин // Інституційний розвиток соціально-економічних систем: національна економіка у глобальному середовищі : збірник наукових праць за матеріалами VII Міжнародної науково-практичної конференції. – Полтава : ПУЕТ, 2015. – С. 73-75.

39. Логвин М.М. Національно-етнічні характеристики населення ЄС як фактор розвитку етнічного туризму / М.М. Логвин, Ю. М. Самченко // Розвиток українського етнотуризму: проблеми та перспективи: Зб. мат-лів IV Всеукраїнської наук.-практ. конф. молодих вчених та студентів (Львів, 25 лютого 2016 р.) / МОНУ, ЛІЕТ. – Львів: ЛІЕТ, 2016. – С.146-152.

40. Логвин М.М. Особливості сучасної геодемографічної поведінки населення світу / М.М. Логвин // Часопис соціально-економічної географії: Міжрегіон. зб. наук. праць. – Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2009. – № 7 (2). – С. 126-130.

41. Логвин М.М. Проблеми народонаселення України в умовах глобалізації суспільства / М.М.Логвин, П.В. Шуканов // Мат-ли наук. конф. “Соціально-економічні проблеми гармонізації суспільства в умовах глобалізації економічного простору”. – Полтава: В-во Полтавського ін-ту економіки та менеджменту “Світоч”, 2004. – С. 16-19.

42. Логвин М.М. Сучасні геодемографічні проблеми і теорія “Золотого” мільярда / М.М.Логвин, П.В. Шуканов // Географія та туризм: Наук. зб. / Ред. кол.: Я.Б. Олійник (відп. ред.) та ін. – К.: Альтерпрес, 2010. – Вип. 3. – С. 145-150.

43. Логвин М.М. Урбанізаційні процеси у світі як стимул для сталого розвитку туризму / М.М. Логвин, І. В. Литовченко // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія “Економічні науки”. – 2017. – №3 (81). – С. 131-141.

44. Логвин М.М. Sacrally-spiritual factors of influence on geodemographic situation in the region / М.М.Логвин, П.В. Шуканов // Часопис соціально-економічної географії: Міжрегіон. зб. наук. праць. – Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2011. – Вип. 10 (2). – С. 28-33.

Електронні ресурси

45. База даних ВООЗ (HFA-DB). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://data.euro.who.int/hfadb/profile/profile.php?w=1280&h=1024>.
46. Гуманистический манифест 2000 // Credo. – 2000. – № 20 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.osu.ru/osu/bibl/elizd/credo/index.shtml>.
47. Исупова О. Репродуктивный туризм: дети, технологии и миграция / О. Исупова // Демоскоп Weekly. – 2012. – № 509-510. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://demoscope.ru/weekly/2012/0509/tema01.php>. – Назва з екрану.
48. Мировые демографические тенденции. Доклад Генерального секретаря ООН 15 января 2009. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org/russian/esa/surveys.htm#econ>
49. Фонд ООН по народонаселению (UNFPA) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.unfpa.org.
50. Цьохла С.Ю. Систематизація факторів розвитку туристичної індустрії / С. Ю. Цьохла. – Ученые записки Таврического национального университета им. В .И. Вернадского. Серия «Экономика и управление». – 2009. – Том 22 (61). – № 2. – С. 373-380. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://tourlib.net/statti_ukr/cjohla.htm.
51. Tourism highlights 2018 Edition. World Tourism Organization UNWTO. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mkt.unwto.org/en/content/tourism-highlights>. 20 p.
52. World Urbanization Prospects The 2017 Revision [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://esa.un.org/unpd/wup/Publications/Files/WUP2017-Report.pdf>.